

Stichting Gouds Metaheerhuis

Jaarverslag 2014

Boekje Joods Gouda

Op 9 april j.l. heeft de voorzitter van de Stichting Gouds Metaheerhuis, Donald Pagrach, het eerste exemplaar van het boekje Joods Gouda uitgereikt aan de burgemeester. Dat was op de dag af 71 jaar nadat de bewoners en personeels leden van het het Joods bejaardenhuis aan de Oosthaven 31, door de nazi's werden afgevoerd. De lesbrief, in 1996 ontwikkeld door het Verzetsmuseum, is nu door onze Stichting, met dank aan 3Megawatt, omgevormd tot een prachtig nieuw boekje.

3Megawatt kwam met het idee om ook algemene kennis over Jodendom, Jood zijn en Joodse religie in het boek te verwerken. Hiermee wordt de Tweede Wereldoorlog en de vervolging van de Joden in een breder kader geplaatst.

Het boek is geschreven voor 12 tot 16 jarigen maar is ook voor volwassenen interessant..

De laatste ontwikkeling op technologisch gebied (Layar) is erin verwerkt. Met de Layar-app zijn filmpjes te zien. Dat kan een lied zijn over het Hebreeuwse alfabet, wat is het verschil tussen sinterklaas en Chanoeka, een rondleiding door Joods Gouda, , enz.. Er zijn ongeveer 15 filmpjes via de Layar app in het boekje te zien. Scholieren krijgen het boekje op school en daarnaast is het boekje op verschillende plaatsen in Gouda (boekhandels, wereldwinkel, Museum Gouda) te koop voor € 9,95. Onze voorzitter heeft ook een exemplaar overhandigd aan de nestor van de gemeenteraad, mevrouw Astrid van Iersel.

Door de lezingen op scholen en het verspreiden van dit boekje willen we bijdragen aan dialoog en groter begrip. Op scholen in Gouda vertelt Donald Pagrach namens het Verzetsmuseum, verhalen over de Tweede Wereldoorlog in het algemeen en over de onderduiktijd van zijn ouders in het bijzonder. Donald eindigt deze verhalen altijd met het verschil tussen tolerantie en acceptatie. Je kunt elkaar tolereren, maar dat is naast elkaar leven in de samenleving, vaak met de ruggen naar elkaar toe staan, niet weten of niet willen weten wat de ander denkt of voelt.

Accepteren is van een heel andere orde. Dan praat je met elkaar, dan voer je een dialoog. "Wat is jouw achtergrond, jouw religie en wat zijn de belangrijkste kenmerken daarvan, waarom denk je zo over dit onderwerp, wat voel je als je discrimineert of als je zelf gediscrimineerd wordt."

Herdenking

Zoals elk jaar organiseerden we ook in 2014 een herdenking op 4 mei bij het Metaheerhuis, de herdenking kan op een trouwe groep bezoekers rekenen. In de weken voorafgaand aan 4 mei zijn op verschillende scholen verhalen verteld over de Tweede Wereldoorlog en hebben we ons boekje over Joods Gouda uitgereikt.

Open Monumentendag

Ook tijdens Open Monumentendag was het Metaheerhuis open en wisten vele mensen het Metaheerhuis te vinden. Op zaterdag 12 september zal het Metaheerhuis dit jaar weer te bezoeken zijn.

Lezingen

Gedurende het jaar werden op verzoek meerdere lezingen gegeven over het Metaheerhuis en de Stolpersteine.

Onderhoud

Regulier onderhoud van het huisje en de tuin heeft plaats gevonden. Gelukkig hebben we dankzij de giften van onze vrienden en enkele anderen financieel voldoende ruimte om het beheer de komende jaren op dit niveau te handhaven.

Stolpersteine

Op een zonovergoten 1 novemberdag plaatste Gunter Demnig vijftien nieuwe Stolpersteine op zes locaties in Gouda. Er waren veel gedenkwaardige ontroerende momenten. Alles verliep voorspoedig. Gunter Demnig plaatste onverstoort zijn Stolpersteine. Daar heeft hij zo'n routine in, bovendien was alles goed voorbereid. Cees van Miert stond Gunter Demnig bij. Bij elke plek gaf Soesja Citroen zoveel mogelijk informatie over de personen, bij elke plek zei Donald Pagrach kadij. Wethouder Tetteroo was op een adres aanwezig. Klara Smeets droeg haar Stolpersteinegedicht voor op een locatie. Op de Lange Groenedaal was buurmeisje Beppie, nu mevrouw van Wiiligen-Boot, aanwezig bij de plaatsing en haalde schoolgenoot Ies Cohen herinneringen op. Vier Stolpersteine kwamen hier voor het gezin Schenkolewski met de jonge kinderen Mirjam en Moses. Een schoolklas woonde speciaal deze plaatsing bij. De middag eindigde op de Steinkade, waar Madeleine Verhallen een roerend gedicht voordroeg en vertelde hoe weinig ze wist van haar familie.

Drie maanden later, op 20 februari een regenachtige vrijdag, plaatste kunstenaar Gunter Demnig weer vijftien nieuwe Stolpersteine. Behoorlijk wat belangstellenden trotseerden het koude weer. Deze keer stond Koos Massar kunstenaar Demnig bij en zei Karel Jongeling kadij op elke plek. Wethouder Niezen sprak op twee locaties. Beide Goudse dichters met een eigen gedicht over de Stolpersteine droegen dit voor. Klara Smeets op de Blekerssingel en Inez Meter in de Sophiastreet, speciaal voor een jaargenoot van haar. In de Krugerlaan, waar tien Stolpersteine kwamen voor de familie Weijl en een inwonend vluchtelingetje, vertelde Simon Vorst een indrukwekkend verhaal. Hier was ook een schoolklas aanwezig. Het radiooprogramma De Ochtend op NPO Radio 1 besteede in drie korte flitsen aandacht aan deze Goudse plaatsing. Er zijn 327 Joden uit Gouda vermoord en voor 198 van hen is nu een Stolperstein geplaatst, zodat hun naam te lezen valt in messing voor het huis waar ze gewoond hebben. Dit is mede mogelijk gemaakt door vele giften van allerlei individuen, groepen en instanties.

Gunter Demnig plaatst per jaar ongeveer tien tot vijftien stenen per stad bij het Europese Stolpersteineproject. Dit in verband met het hoge aantal aanvragen en de beperkte productiecapaciteit. Demnig wil geen massaproductie en wil zijn kunstproject symbolisch en kleinschalig houden. Dat betekent dat ook wij de komende jaren ieder jaar, dat er een plaatsing komt, ongeveer vijftien stenen zullen plaatsen.

Om alle vermoorde Goudse Joden te herdenken willen we nog 129 Stolpersteine laten plaatsen in Gouda. We hebben de afgelopen jaren al giften ontvangen voor bijna 95 stenen. Dus er is nog geld nodig voor 35 Stolpersteine.

In het meinumner van het tijdschrift Tidinge van die Goude is een groot artikel verschenen over de bewoners van zeven Stolpersteineplekken, met daarin een aantal persoonlijke verhalen. Daarnaast staan er verhalen in over de politiedossiers van april 1943, over de opvang van Joodse vluchtelingenkinderen in het weeshuis, de Stolpersteine en Stichting Gouds Metaheerhuis en daarbij ook veel foto's.

Financiën

Een samenvatting van ons financieel jaarverslag is op de website terug te vinden.